პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ორგანო საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

ორგანო ცენტრального и Тбилисского комитетов КП (б) Грузии и Советов депутатов трудящихся Грузинской ССР

ოთხშაბათი
4 სექტემბერი
1939 წ.
№ 203 (5603)
ფასი 10 კაპ.

თბილისი. 2 სექტემბერს წითელი არმიის სახლის საზაფხულო პარკში შესდგა მუშურ-გლეხური წითელი არმიის სამხედრო მუშაკთა მიტინგი, მიძღვნილი სსრკ 1-ლი მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეოთხე, რიგგარეშე სესიის გადაწყვეტილებათა შესახებ გამოდის პირველი რანგის ინჟინერი ამხ. რიჟკოვი.

საქფოტოქრონიკა.

უდიდესი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის კანონები

დღეს ქვეყნდება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე მეოთხე სესიის მიერ მიღებული კანონები: „საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესახებ“, „სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შესახებ“, „საბჭოთა კავშირსა და გერმანიას შორის თავდაუსხმელობის ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახებ“. თვითეული სიტყვა უმაღლესი საბჭოს სესიის გადაწყვეტილებებში გამსჭვალულია ბოლშევიკური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის სიბრძნით, მათი დაუღალავი ზრუნვით ჩვენი სამშობლოს აყვავებისათვის, საბჭოთა ხალხის კეთილდღეობისათვის.

ყველა კანონი დამტკიცებულია სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე მეოთხე სესიის მიერ ერთხმად. დეპუტატებმა გამოხატეს თავის ამომრჩეველთა ურყევი ერთსულოვნება. ამაში კიდევ და კიდევ იჩენს თავს სოციალიზმის გამარჯვების საფუძველზე მიღწეული მორალურ-პოლიტიკური ერთიანობა საბჭოთა ხალხისა, მისი რკინისებური შემტკიცების პარტიის. მისი სტალინური ცენტრალური კომიტეტისა და საბჭოთა მთავრობის გარშემო, ამხანაგ სტალინის გარშემო. მთელი ხალხი, რომელიც განსაკუთრებული ყურადღებით ადევნებდა თვალყურს სესიის მუშაობას, მხურვალედ მოიწონებს თავის რჩეულთა მუშაობას.

ჩვენი ქვეყანა მუშაობს სოციალისტური მშენებლობის იმ გიგანტური პროგრამის განხორციელებისათვის, რომელიც მიღებულია საკ. კ. პ. (ბ) XVIII ყრილობის მიერ. ამხანაგი სტალინი საკ. კ. პ. (ბ) XVIII ყრილობაზე მიგვითითებდა, რომ პარტიის ერთერთ ამოცანას საშინაო პოლიტიკის დარგში წარმოადგენს: „შემდგომ უფრო გავშალოთ ჩვენი მიწათმოქმედებისა და მეცხოველეობის აღმავლობა“... კანონი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შესახებ გამსჭვალულია ამ იდეით, იგი მიმართულია საკოლმეურნეო წყობილების განმტკიცებისაკენ და ამით უეჭველად ხელს შეუწყობს სოფლის მეურნეობის შემდგომ აღმავლობას.

წინანდელი კანონი არ ითვალისწინებდა გლეხური მეურნეობის ნამდვილ შემოსავლიანობას. გადასახადის მტკიცე განაკვეთები 10-დან 50 მანეთამდე რაოდენობით მიუხედავად იმისა, თუ რა შემოსავალს იღებს კოლმეურნე პირადი მეურნეობიდან, ხელს უწყობდა ამ პირადი მეურნეობის გაბერვას საზოგადოებრივი, საკოლმეურნეო მეურნეობის საზიანოდ. ახალი კანონი ასწორებს ამ მდგომარეობას. კანონი სავსებით ანთავისუფლებს სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგვრისაგან კოლმეურნეთა იმ შემოსავალს, რაც მიღებულია შრომადღეებზე — როგორც ფულადი ისე ნატურალური ფორმით. ამით საბჭოთა ხელისუფლება აძლიერებს კოლმეურნეთა დაინტერესებას კოლმეურნეობის მუშაობის გაუმჯობესებით და საკოლმეურნეო მეურნეობის შემოსავლიანობის გადიდებით. სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრება კოლმეურნეთა შემოსავალი მთის პირადი დამხმარე მეურნეობიდან, არაკოოპერირებული ინდმრეწველურ - ხელოსნური მოსაქმეობიდან და სხვა არასამეწარმოებო სფეროდან, რომელიც საშემოსავლო გადასახადით არ იბეგრება. ამავე დროს ეს კანონი, ისევე როგორც ყველა საბჭოთა კანონი, კოლმეურნეებს აყენებს უპირატეს მდგომარეობაში ერთპიროვნულ მეურნეებთან შედარებით: გადასახადი კოლმეურნეებზე უფრო დაბალია, ვიდრე სასოფლო - სამეურნეო გადასახადი ერთპიროვნულ მეურნეობაზე. კანონი გადასახადის შესახებ სავსებით შეესაბამება როგორც სახელმწიფოს ინტერესებს, ისე კოლმეურნეთა მასების ინტერესებს.

საკ. კ. პ. (ბ) XVIII ყრილობაზე ამხანაგმა სტალინმა პარტიას დაუსახა ამოცანა: „ყოველნაირად განამტკიცოს ჩვენი წითელი არმიისა და სამხედრო - საზღვაო წითელი ფლოტის საბრძოლო ძლიერება“. კანონი „საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესახებ“ სავსებით შეესაბამება ამხანაგ სტალინის ამ მითითებას. კანონი წარმოადგენს წითელი არმიისა და სამხედრო - საზღვაო ფლოტის ძლიერების შემდგომი განმტკიცების, ჩვენი სოციალისტური სამშობლოს სამხედრო ძლიერების ზრდის საფუძველს.

კანონი „საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესახებ“ მკაფიოდ ასახავს იმ ღრმა, მსოფლიო-ისტორიული მნიშვნელობის ცვლილებებს, რომლებიც მოხდა ჩვენს ქვეყანაში უკანასკნელ წლებში. წინანდელი კანონი სავალდებულო სამხედრო სამსახურის შესახებ, მიღებული ცხრა წლის წინათ, შენიშნავდა, რომ სსრ კავშირის დაცვას იარაღით ხელში ახორციელებენ მხოლოდ მშრომელნი, არამშრომელი ელემენტები კი ასრულებენ სხვა ვალდებულებებს სსრ კავშირის თავდაცვის მომსახურებისათვის. ახლა, როდესაც ჩვენს ქვეყანაში აშენებულია სოციალიზმი, როდესაც ექსპლოატატორული კლასები ლიკვიდირებულია, სსრ კავშირის დაცვა იარაღით ხელში გახდა თვითეული საბჭოთა მოქალაქის წმინდათა-წმინდა მოვალეობა. ამიტომ ახალი კანონი, დამტკიცებული უმაღლესი საბჭოს სესიის მიერ, იწყება სიტყვებით სტალინური კონსტიტუციიდან:

„საყოველთაო სამხედრო ვალდებულება წარმოადგენს კანონს. სამხედრო სამსახური მუშურ - გლეხურ წითელ არმიაში წარმოადგენს სსრ კავშირის მოქალაქეთა საპატიო მოვალეობას“.

საბჭოთა ხალხის ცხოვრებაში, მის ყოფაში, მილიონობით ადამიანთა მსოფლმხედველობაში მომხდარი შესანიშნავი ცვლილებანი, ჩვენი სამშობლოს მშრომელთა სოციალისტური შეგნებულობის ზრდა არაჩვეულებრივად მკაფიოდ ასახულია შემდეგ ფაქტებიაც, რომელიც ამხანაგმა კ. ე. ვოროშილოვმა მოიყვანა თავის მოხსენებაში სესიაზე: 1937-1938 წლების გაწვევის დროს არ შემოსულა არც ერთი განცხადება სამხედრო სამსახურიდან განთავისუფლების შესახებ რელიგიური რწმენის მიხედვით. ეს საუცხოო ატესტაციაა ჩვენი ახალგაზრდა თაობისათვის! ბუნებრივია, რომ ახალ კანონში უკვე საჭირო აღარ იყო შეტანა წინანდელ კანონში არსებული ჩარიცხა „სამხედრო სამსახურიდან განთავისუფლების შესახებ რელიგიური რწმენის მიხედვით“.

ახალი კანონი გამოდის სოციალიზმის ქვეყნის შეიარაღებული ძალების იმ გიგანტური ზრდიდან, იმ უდიდესი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ცვლილებებიდან, რომლებიც მოხდა წითელ არმიასა და სამხედრო - საზღვაო ფლოტში უკანასკნელ წლებში. არმიისა და ფლოტის მშვიდობიანი დროის რაოდენობა ცხრა წლის განმავლობაში სამნახევარჯერ და კიდევ მეტად გაიზარდა. პირადპირ ველარ იცნობთ ჩვენს სამხედრო ტექნიკას, შეიარაღებას, რომლითაც საბჭოთა სახელმწიფომ აღჭურვა არმია სტალინური ხუთწლედების წლებში. სიხარულით შეხვდნენ ჩვენი ქვეყნის მშრომელნი ამხანაგ ვოროშილოვის განცხადებას იმის შესახებ, რომ ჩვენი არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის რიცხობრივი ზრდა საფუძვლიანად შეესაბამება საერთაშორისო ვითარებას. ჩვენი არმია ძლიერი და მძლავრია!

მსოფლიოში ერთადერთი სოციალისტური სახელმწიფო, რომელიც კაპიტალისტურ გარემოცვაში იმყოფება, მუდამ ფხიზლად უნდა იყოს. და კანონი „საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესახებ“ კიდევ უფრო დიდ სიმაღლეზე აიყვანს საბჭოთა ქვეყნის შეიარაღებულ ძალებს.

გასაწვევი ასაკი სსრ კავშირში მცირდება ერთი წლით, ხოლო სრული საშუალო განათლების მქონე პირთათვის — ორი წლით. ნამდვილი სამსახურის ვადა სახმელეთო ჯარებისა და სამხედრო - საჰაერო ძალების ნაწილთა უმცროსი მეთაურებისათვის, აგრეთვე სამხედრო - საჰაერო ძალების მთელი რიგითი შემადგენლობისათვის, შინადაცვის ჯარების უმცროსი სანაპირო ჯარების მეთაურებისათვის და სახმელეთო სანაპირო ჯარების მეოთხე რიგეებისა და უმცროსი მეთაურებისათვის დიდდება 2-დან 3 წლამდე. სამსახურის ვადების გადიდება საშუალებას მისცემს ჩვენს მებრძოლებსა და უმცროს მეთაურებს ჯეროვნად დაეუფლონ რთულ სამხედრო ტექნიკას, რათა საჭირო მომენტში მაქსიმალური ეფექტით გამოიყენონ იგი. 10 წლით დიდდება სამხედრო აღრიცხვაზე ყოფნის ვადა, რაც ხელს შეუწყობს სამხედრო საქმეში გაწრთვნილი თადარიგის გადიდებას. ომიანობის დროს, საჭიროების შემთხვევაში, არმიასა და ფლოტში შეიძლება გაწვეულ იქნან დამხმარე და სპეციალური სამსახურის გასაწვევად სამედიცინო, ვეტერინარული და სპეციალური ტექნიკური მომზადების მქონე ქალები. შემოღებულია მოწაფეების დაწყებითი სამხედრო მომზადება, დაწყებული მეხუთედან მეშვიდე კლასამდე ჩათვლით ყველა არასრულ საშუალო და საშუალო სკოლაში და საშუალო სკოლის მერვე, მეცხრე და მეათე კლასების მოწაფეთა წვევამდელი მომზადება. კანონის ყველა ეს, ისევე როგორც დანარჩენი, ჯარი და პარაგრაფი სავსებით შეესაბამება ქვეყნის თავდაცვის ინტერესებს და იმ პატრიოტულ აღფრთოვანებას, რომლითაც აღგზნებულია საბჭოთა ხალხი. ამხანაგ ვოროშილოვის მოხსენება, რომელსაც უკვე გაეცნო მრავალი მილიონი ადამიანი, საყოველთაო მოწონებას იწვევს საბჭოთა მოსახლეობის ყველა ფენაში. საბჭოთა ადამიანები იმეორებენ ამხანაგ ვოროშილოვის შესანიშნავ სიტყვებს:

„საბჭოთა კავშირს ვერ მოუსწრებენ მოემზადებელს საერთაშორისო ამბები, რარიგ მოულოდნელი და მრისხანეც არ უნდა იყვნენ ისინი. ხოლო ის ვაგბატონები, რომელთა დახშული გონებაც ხელს უშლის მათ დაინახონ საბჭოთა კავშირი ისეთად, როგორიც იგი სინამდვილეშია, განუწყვეტლივ მიიღებენ საგნობრივ გაკვეთილებს მანამდე, სანამ ისინი არ შეიგნებენ, რომ საბჭოების დიად ხალხს ჰყავს და მუდამ ეყოლება თავისი დიადი და მტერთან ბრძოლაში თავზარდამცემი შეიარაღებული ძალა, რომელიც გაანადგურებს ყველას და ყოველთვის, ვინც კი გაბედავს ხელჰყოს ძლევამოსილი საბჭოთა კავშირის წმინდათა-წმინდა უფლებები, მიწა-წყალი და ღირსება“.

საკ. კ. პ. (ბ) XVIII ყრილობაზე ამხანაგი სტალინი მიგვითითებდა იმაზე, რომ პარტიის ამოცანას საგარეო პოლიტიკის დარგში წარმოადგენს: „მომავალშიც გაატაროს მშვიდობიანობისა და ყველა ქვეყანასთან სავაჭრო კავშირის განმტკიცების პოლიტიკა“. სსრ კავშირსა და გერმანიას შორის თავდაუსხმელობის შესახებ ხელშეკრულების დადება წარმოადგენს ჩვენი პარტიისა და საბჭოთა ხელისუფლების სტალინური საგარეო პოლიტიკის ბრწყინვალე ნიმუშს. საბჭოთა კავშირ - გერმანიის ხელშეკრულების ხელმოწერას და მის რატიფიკაციას სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესიის მიერ ხალხი საყოველთაო მოწონებით შეხვდა. საბჭოთა ხალხი მხარს უჭერს გერმანიის ხალხთან მეგობრობას და ამ მეგობრობის აყვავებას. საბჭოთა ხალხი მშვენივრად აფასებს ხელშეკრულების მნიშვნელობას, როგორც მობრუნების პუნქტისა ევროპის, და არა მარტო ევროპის ისტორიაში. საბჭოთა კავშირ-გერმანიის ხელშეკრულებამ „უნდა უზრუნველჰყოს ჩვენთვის ძალების ზრდის ახალი შესაძლებლობანი, ჩვენი პოზიციების განმტკიცება, საერთაშორისო განვითარებაზე საბჭოთა კავშირის გავლენის შემდგომი ზრდა“ (მოლოტოვი).

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე მეოთხე სესიის მიერ დამტკიცებულ კანონებში გამოხატულია მთელი საბჭოთა ხალხის ნებისყოფა.

„პრავდის“ მოწინავე, 3/IX.

საბჭოთა ხალხი ერთსულოვნად იწონებს სსრკ უმაღლესი საბჭოს მეოთხე, რიგგარეშე ისტორიული სესიის გადაწყვეტილებებს

ხალხმრავალი მიტინგები თბილისში

მთელი საბჭოთა ქვეყანა, უძლეველი 170-მილიონიანი საბჭოთა ხალხი, მტკიცედ დარაზმული ლენინ-სტალინის პარტიის გარშემო, საბჭოთა ხელისუფლების გარშემო, ერთსულოვანი მოწონებით შეხვდა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეოთხე, რიგგარეშე ისტორიული სესიის გადაწყვეტილებებს.

გუშინ, 3 სექტემბერს, თბილისის მშრომელებმა, ფაბრიკებისა და ქარხნების მუშებმა, უმაღლეს სასწავლებელთა სტუდენტებმა და პროფესორებმა, ხელოვნების მუშაკებმა და საბელოვანი წითელი არმიის ნაწილთა მებრძოლებმა, მუშა-მოსამსახურეებმა, დიასახლისებმა, შეიკრიბნენ სესიის მუშაობის დამთავრების აღსანიშნავად მოწვეულ საბელადო ლო მიტინგებზე, თავისი მოწონების ხმა შეუერთეს მთელი უძლეველი საბჭოთა ხალხის მოწონების ხმას ამ ისტორიული სესიის გადაწყვეტილებათა მიღების გამო. ღრმა კმაყოფილების გრძნობით, უდიდესი სიამაყით მიესალმებოდნენ თბილისის მშრომელები სესიის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებს.

ამხანაგ სტალინის სახელობის ორთქლმავალ-ვაგონსარემონტო ქარხნის მუშათა ხალხმრავალ მიტინგზე გუშინ ერთხმად მიღებულ რეზოლუციაში ამ დიად რევოლუციურ ტრადიციათა მქონე ქარხნის მუშები, ინჟინერ-ტექნიკოსები და მოსამსახურეები მთელი მსოფლიოს გასაგონად აცხადებენ: — ჩვენ ერთსულოვნად ვიწონებთ საბჭოთა მთავრობის საგარეო და საშინაო პოლიტიკას, რადგან ეს პოლიტიკა ნამდვილად ჩვენი საბჭოთა სახალხო პოლიტიკაა, რადგან იგი გამოხატავს მთელი ჩვენი ხალხის ნებისყოფასა და სურვილს. მთელ საბჭოთა ხალხთან ერთად ჩვენ მივესალმებით თავდაუსხმელობის ხელშეკრულების დადებას გერმანიასთან და ამავე დროს ვაცხადებთ, რომ საბჭოთა კავშირ-გერმანიის ხელშეკრულება ურთიერთ თავდაუსხმელობის შესახებ ოდნავადაც არ შეანელებს ჩვენს სიფხიზლეს.

მიტინგზე დამსწრეთა საერთო სურვილი გამოხატეს ტახანოველებმა ამხ. ხალფინმა, ი. ნაზარბეგოვმა, ინჟ. ვ. გაბუნიამ, ი. იუზბაშევმა და სხვებმა, როცა განაცხადეს, რომ ახალი საწარმოო გამარჯვებებით უპასუხებენ სესიის გადაწყვეტილებებს საყოველთაო ვალდებულების კანონის მიღებისა და სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შესახებ, აგრეთვე გერმანიასთან ურთიერთ თავდაუსხმელობის ხელშეკრულების რატიფიკაციას.

— პატრიოტულად აღგზნებულნი, — ნათქვამია რეზოლუციაში. — ლენინ-სტალინის პარტიისადმი, ამხანაგ **სტალინისადმი** უსაზღვროდ ერთგულნი, ჩვენ ამ ისტორიულ წუთებში ჩვენს დეპუტატებთან ერთად ტაშს ვუკრავდით საბჭოთა მთავრობის მართალი და ბრძნული სტალინური პოლიტიკის ბრწყინვალე გამარჯვებას.

თბილისის მაუდ-კამოლის ფაბრიკაში შემდგარ ხალხმრავალ მიტინგზე გამოსულმა მუშები და ინჟინერ-ტექნიკოსები აცხადებდნენ:

— ჩვენ ვამაყობთ იმით, რომ ვართ უძლეველი საბჭოთა ქვეყნის შვილები, ვამაყობთ იმით, რომ ჩვენს სამშობლოს მესაჭეობს ლენინ-სტალინის დიდი პარტია, ხალხთა მამა და მასწავლებელი ბრძენი **სტალინი**.

— ჩვენ სიტყვას ვაძლევთ ჩვენს მთავრობას, ჩვენს ლენინურ-სტალინურ პარტიას, დიდ **სტალინს**, რომ პირველი მოწოდებისთანავე იარაღით ხელში დავდგებით სამშობლოს სალარაჯოზე, ხოლო სანამ ეს საჭირო არ არის, ერთი ათად გავაძლიერებთ ბრძოლას ახალი საწარმოო გამარჯვებების მოსაპოვებლად.

ასევე ერთსულოვნად მიესალმებოდნენ და იწონებდნენ სსრკ უმაღლესი საბჭოს ახლახან დამთავრებული ისტორიული სესიის გადაწყვეტილებებს დანარჩენი ფაბრიკა-ქარხნების, უმაღლესი სასწავლებლების, დაწესებულებების და თბილისის გარნიზონის ნაწილებში შემდგარი ხალხმრავალი მიტინგები.

ამიერ-კავკასიის სამხედრო ოლქის ნაწილებში

2 სექტემბერს წითელი არმიის სახლის საზაფხულო პარკში ჩატარდა ა.-კავკასიის სამხედრო ოლქის შტაბის მეთაურთა, პოლიტმუშაკთა და მებრძოლთა მიტინგი, მიძღვნილი სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეოთხე, რიგგარეშე სესიის მუშაობის დამთავრებისადმი.

მიტინგის მონაწილეებმა ერთსულოვნად მოიწონეს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეოთხე, რიგგარეშე სესიის მიერ დამტკიცებული კანონები სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისა და საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესახებ. მათ უსაზღვრო აღფრთოვანება გამოხატეს საბჭოთა კავშირ-გერმანიის თავდაუსხმელობის ხელშეკრულების რატიფიკაციის გამო.

— ამხანაგმა მოლოტოვმა თავის შესანიშნავ მოხსენებაში, — სთქვა სიტყვით გამოსულმა პირველი რანგის სამხედრო ინჟინერმა ამხ. რიჟკოვმა, — ნათელჰყო ჩვენი მთავრობის საგარეო პოლიტიკის ძალა, მისი მნიშვნელობა საბჭოთა ხალხის მშვიდობიანობისათვის, მთელი მსოფლიოს ხალხთა სამშვიდობო ინტერესებისათვის. ამხანაგ ვოროშილოვის მოხსენება ერთხელ კიდევ ამტკიცებს წითელი არმიის უძლეველობას, მის სამხედრო-ტექნიკურ ძლიერებას. ამ ისტორიული სესიის მუშაობის შედეგები თვითეული ჩვენგანისაგან მოითხოვს უკეთეს მუშაობას, მთელი ძალღონის გამოყენებას ჩვენი სამშობლოს შემდგომი აყვავებისათვის, მისი სასიცოცხლო ინტერესების დაცვისათვის. ამ მოთხოვნას ჩვენ სავსებით განვახორციელებთ.

— ჩვენი დანაყოფის მომავალი უმცროსი მეთაურები, — განაცხადა ამხ. მედვედევმა, — დიდი სიხარულით შეხვდნენ ცნობას უმცროს მეთაურთათვის სამხედრო სამსახურის ვადის 3 წლამდე გადიდების შესახებ. ისინი გულდაგულებას იღებენ კიდევ უფრო უკეთესად დაეუფლონ სამხედრო ტექნიკას, გახდნენ სახელოვანი მებრძოლები ჩვენი მშობლიური წითელი არმიისა.

სიტყვებით გამოვიდნენ აგრეთვე სხვადასხვა ნაწილების მეთაურები, პოლიტმუშაკები და მებრძოლები.

დასასრულ, მიტინგმა მიიღო რეზოლუცია, რომლითაც ერთსულოვნად მოიწონა სესიის გადაწყვეტილებანი და მოუწოდა მთელი ამიერ-კავკასიის სამხედრო ოლქის ნაწილებს კიდევ უფრო ფართოდ გაშალონ მუშაობა საბრძოლო-პოლიტიკური მომზადების მაღალი მაჩვენებლების მიღწევისათვის.

ამავე დღეს ამიერ-კავკასიის სამხედრო ოლქის თბილისის გარნიზონის ყველა ნაწილში ჩატარდა სესიის მუშაობის დამთავრებისადმი მიძღვნილი მიტინგები.

რ. ჟადგიშვილი
წითელარმიელი

უკანასკნელი ცნობები

ინგლისი და საფრანგეთი ომის მდგომარეობაში იმყოფებიან გერმანიასთან

რეიხვერის სააგენტოს ცნობა

ლონდონი, 3 სექტემბერი (საკ-დესი). რეიტერის სააგენტო იუწყება, რომ დღეს, დილის 9 საათზე, ინგლისის ბერლინელმა ელჩმა აცნობა გერმანიის მთავრობას, რომ, თუ იგი 3 სექტემბრის 11 საათამდე (ევროპული დროით) არ გასცემს დამაკმაყოფილებელ პასუხს ინგლისის მთავრობას მის მოთხოვნებზე—შესწყვიტოს საომარი მოქმედება პოლონეთის წინააღმდეგ და გაიწვიოს თავისი ჯარი პოლონეთის ტერიტორიიდან, მაშინ ამ საათიდან ინგლისის მთავრობა ჩასთვლის, რომ ინგლისი ომის მდგომარეობაში იმყოფება გერმანიასთან.

ინგლისის სამხედრო კაბინეტის შედგენა

ლონდონი, 3 სექტემბერი (საკ-დესი). როგორც რეიტერის სააგენტო რადიოთი იუწყება, შედგენილია ინგლისის სამხედრო კაბინეტი, რომლის შემადგენლობაშიაც შედიან: პრემიერ - მინისტრი — ჩემბერლენი, ფინანსთა მინისტრი — ჯონ საიმონი, საგარეო საქმეთა მინისტრი — ჰალიფაქსი, თავდაცვის კოორდინაციის მინისტრი ჩეტფილდი, საზღვაო მინისტრი — უინსტონ ჩერჩილი, სამხედრო მინისტრი — ჰორ ბელიშა, ავიაციის მინისტრი კინგსლი ვუდი, ლორდი ბეჟდის შემნახველი — სემიუელ ჰორი და უპორტფელო მინისტრი—ლორდ ჰეჯკი.

გუშინ ჩემბერლენმა მიიღო ლიბერალების ლიდერი სინკლერი, რომელსაც წინადადება მისცა შევიდეს კაბინეტში. სინკლერმა განაცხადა, რომ იგი და მისი პარტია მხარს დაუჭერს მთავრობას, მაგრამ კაბინეტის გარეშე დარჩება.

სამხედრო კაბინეტის პირველი თათბირი შესდგა დღეს.

გერმანიის პასუხი ინგლისის უღვიმაჯუმზე

ბერლინი, 3 სექტემბერი (საკდესი). ტრანსოკეანის სააგენტო რადიოთი გადმოგვცემს გერმანიის მთავრობის მემორანდუმს, რომელიც გამოქვეყნებული იყო ინგლისის ულტიმატუმის საპასუხოდ. მემორანდუმში ნათქვამია, რომ გერმანიის მთავრობა უარს ამბობს მიიღოს ინგლისის მთავრობის ულტიმატური მოთხოვნები.

დემონსტრაციული მობილიზაცია პოლონეთში

ვარშავა, 3 სექტემბერი (საკ-დესი). დღეს რადიოთი ვარშავაში გამოაცხადეს იმ პირთა დამატებითი მობილიზაცია, რომელთაც აქვთ ბარათი № 1 წითელი ზოლით. მობილიზაცია ეხება ყველა ოფიცერსა და უნტერ-ოფიცერს, მიუხედავად მათი ჯანმრთელობის მდგომარეობისა და ასაკისა, და აგრეთვე ყველა რიგითს ჯარისკაცს. გაწვეულები დაუყოვნებლივ უნდა გამოცხადდნენ იმ პუნქტში, რომელიც აღნიშნულია სამობილიზაციო ბარათებში.

ინგლისმა და ავსტრალიამ ომი გამოუცხადეს გერმანიას

ლონდონი, 3 სექტემბერი (საკ-დესი). როგორც რეიტერის სააგენტო რადიოთი იუწყება, ჩემბერლენმა დღეს განაცხადა, რომ დიდი ბრიტანეთი ომის მდგომარეობაში იმყოფება გერმანიასთან.

ნიუ-იორკი, 3 სექტემბერი (საკ-დესი). ავსტრალიის მთავრობამ დღეს ომი გამოუცხადა გერმანიას.

იაპონიის რომაელი ელჩი სირაჯოკი მოხსნილია თანამდებობიდან

ნიუ-იორკი, 3 სექტემბერი (საკ-დესი). როგორც იუნაიტედ პრესის სააგენტო იუწყება, იაპონიის მთავრობამ გადასწყვიტა თანამდებობიდან მოხსნას იაპონიის რომაელი ელჩი სირატორი.

საფრანგეთის გერმანიელი ელჩის განცხადება

პარიზი, 3 სექტემბერი (საკ-დესი). ჰავასის სააგენტოს ცნობით, იმასთან დაკავშირებით, რომ გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა რიბენტროპმა უარყოფითი პასუხი გასცა საფრანგეთის მის მოთხოვნებზე პოლონეთის წინააღმდეგ საომარი მოქმედების შეწყვეტის შესახებ, საფრანგეთის ბერლინელმა ელჩმა კულონდრამ დღეს რიბენტროპს გა-ნუცხადა, რომ საფრანგეთის მთავრობა 3 სექტემბრის 17 საათიდან ვალდებულად სთვლის თავს შეასრულოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული თავისი ვალდებულებანი პოლონეთის მიმართ.

ინსტრუქცია ამერიკის სამხედრო გემებს

ნიუ-იორკი, 3 სექტემბერი (საკ-დესი). როგორც იუნაიტედ პრესი ვაშინგტონიდან იუწყება, 5 საათსა და 30 წუთზე ვაშინგტონის დროით ამერიკის შეერთებული შტატების საზღვაო მინისტრის მოვალეობის აღმსრულებელმა ედისონმა ამერიკის ყველა სამხედრო გემს დაუგზავნა შემდეგი დეპეშა: „საფრანგეთი და ინგლისი ომის მდგომარეობაში იმყოფებიან გერმანიასთან. იხელმძღვანელეთ ამით“.

ყინულმჭრელ „სედოვის“ დრეიფი

ყინულმჭრელი „სედოვი“, 2 სექტემბერი (საკდესის სპეც. კორეს-პონდენტის რადიო). 31 აგვისტოს დრეიფის რაიონში დიდი ღრუბლიანობა იყო, დროგამოშვებით თოვდა. ჩვენი კოორდინატები იყო ჩრდილოეთის განედის 86 გრადუსი და 37 წუთი და აღმოსავლეთის გრძედის 45 გრადუსი და 05 წუთი.

ჩატარებულია მორიგი მაგნიტური და გრავიმეტრიული დაკვირვებანი. გავზომეთ ოკეანის სიღრმე. იგი 4.952 მეტრს აღწევს. ეს ყველაზე დიდი სიღრმეა, რომელიც გამორკვეულია ყინულმჭრელ „სედოვის“ დრეიფისა და პაპანინელთა ყინულის დრეიფის მთელი დროის განმავლობაში.

გემზე ყველაფერი რიგზეა. ახალგაზრდობა ემზადება ახალგაზრდობის XXV საერთაშორისო დღის დღესასწაულისათვის.

ნ. ბეკასოვი.

ქრონიკა

სსრ კავშირის სახკომსაბჭომ ამხ. მ. ფ. გორშკოვი დანიშნა სათბობ მასალათა მრეწველობის სახალხო კომისრის მოადგილედ. (საკდესი).

სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭომ კორპუსის მეთაური, ამხ. მ. ა. პურკაევი დანიშნა სსრ კავშირის საბჭედრო ატაშედ გერმანიაში.

სრულიად-საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენაზე

2 სექტემბერს დიდ კინოთეატრში გამოფენის მონაწილეთა და ექსკურსანტთა წინაშე გამოვიდა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი, ორდენოსანი მ. დემჩენკო. მან უამბო დამსწრეთ ათასოვანთა სტახანოვური გამოცდილების შესახებ ჭარხლის მინდვრებში, იმის შესახებ, თუ როგორ მიაღწიეს მათ თავიანთ წარმატებას.

— 4 წელი გავიდა, — სთქვა ამხ. დემჩენკომ, — რაც დაიწყო ბრძოლა ჭარხლის დიდი მოსავლისათვის. მას შემდეგ ასობით სტახანოვური რგოლები გაჩნდა, რომლებიც შრომის ნაყოფიერების შესანიშნავ რეკორდებს გვიჩვენებენ. ეს რგოლები იმის გარანტიას წარმოადგენენ, რომ მესამე სტალინური ხუთწლედის გეგმა გადაჭარბებით იქნება შესრულებული.

ამხ. დემჩენკოს მოხსენება მოისმინეს უკრაინის, კურსკის, ტულისა და მთელი რიგი სხვა ოლქების მეჭარხლეებმა. (საკდესი).

○

სრულიად-საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენის საკონცერტო ესტრადაზე 2 სექტემბერს შესდგა უკრაინის სს რესპუბლიკის მხატვრული თვითმოქმედების მონაწილეთა დიდი კონცერტი. კონცერტში მონაწილეობა მიიღო ვოროშილოვგრადის ოლქის ფოლკლორის გუნდმა, კიევის ქარხანა „ბოლშევიკის“ ქაპელამ, მოლდავეთის ცეკვის ანსამბლმა, კიევის განსაკუთრებული სამხედრო ოლქის წითელარმიული სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლმა, ბანდურისტების სახელმწიფო კაპელამ.

კონცერტს დაესწრო 1400 კოლმეურნე ექსკურსანტი და გამოფენის ექსპონენტი. (საკდესი).

4 სექტემბერს, საღ. 8 საათზე, ძერჟინსკის სახელობის კლუბში შესდგება პროფესორ მ. გოგიბერიძის ფასიანი ლექცია ქართულ ენაზე:

„მატერიალიზმი და იდეალიზმი“.

შესვლა ღირს 1 მანეთი. ბილეთები იყიდება ძერჟინსკის სახ. კლუბის სალაროში, ბესიკის ქ. № 4.

საქ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილება.

ერთიანი ბიბლიოთეკა

სსრ კავშირის პირველი მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეოთხე, რიგგარეშე სესია

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მიერ მიღებული კანონები

კანონი საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესახებ

თავი I

ძირითადი დებულებანი

მუხლი 1. საყოველთაო-სამხედრო ვალდებულება წარმოადგენს კანონს. სამხედრო სამსახური მუშურ-გლეხურ წითელ არმიაში წარმოადგენს სსრ კავშირის მოქალაქეთა საპატიო მოვალეობას (სსრ კავშირის კონსტიტუციის 132 მუხლი).

მუხლი 2. სამშობლოს დაცვა სსრ კავშირის თვითეული მოქალაქის წმინდათაწმინდა მოვალეობაა. სამშობლოს ღალატი: ფიცის გატეხა, მტრის მხარეზე გადასვლა, სახელმწიფოს სამხედრო ძლიერებისათვის ზიანის მიყენება და ჯაშუშობა—ისჯება კანონის მთელი სისასტიკით, როგორც ყველაზე მძიმე ბოროტმოქმედება (სსრ კავშირის კონსტიტუციის 133 მუხლი).

მუხლი 3. სსრ კავშირის მოქალაქე ყველა მამაკაცი, განურჩევლად რასისა, ეროვნებისა, სარწმუნოებისა, განათლების ცენზისა, სოციალური წარმოშობისა და მდგომარეობისა, ვალდებულია მოიხადოს სამხედრო სამსახური სსრ კავშირის შეიარაღებულ ძალთა შემადგენლობაში.

მუხლი 4. სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალები შესდგება მუშურ-გლეხური წითელი არმიისაგან, მუშურ-გლეხური სამხედრო - საზღვაო ფლოტისაგან, საზღვრისპირა და შინადაცვის ჯარისაგან.

მუხლი 5. სამხედრო სამსახური შესდგება ნამდვილი სამსახურისა და არმიისა და ფლოტის თადარიგში სამსახურისაგან.

მუხლი 6. ნამდვილ სამსახურში მყოფთ ეწოდებათ სამხედრო მოსამსახურენი, თადარიგში მყოფთ ეწოდებათ სამხედრო ვალდებულნი.

მუხლი 7. ნამდვილი სამსახურის ვადები წესდება შემდეგი:

ა) მუშურ-გლეხური წითელი არმიის სახმელეთო ნაწილების რიგითი შემადგენლობისათვის — 2 წელი;

ბ) მუშურ - გლეხური წითელი არმიის სახმელეთო ნაწილების უმცროს მეთაურთა შემადგენლობისათვის — 3 წელი;

გ) არმიისა და ფლოტის სამხედრო-საჰაერო ძალთა რიგითი და უმცროს მეთაურთა შემადგენლობისათვის—3 წელი;

დ) სანაპირო დაცვის ნაწილების რიგითი და უმცროს მეთაურთა შემადგენლობისათვის—4 წელი;

ე) მუშურ - გლეხური სამხედრო-საზღვაო ფლოტის გემებისა და ნაწილების რიგითი და უმცროს მეთაურთა შემადგენლობისათვის 5 წელი;

ვ) შინადაცვის ჯარების რიგითი შემადგენლობისათვის — 2 წელი;

ზ) შინადაცვის ჯარების უმცროს მეთაურთა შემადგენლობისათვის — 3 წელი;

თ) საზღვრისპირა ჯარის სახმელეთო ნაწილების რიგითი და უმცროს მეთაურთა შემადგენლობისათვის — 3 წელი;

ი) საზღვრისპირა ჯარის გემების რიგითი და უმცროს მეთაურთა შემადგენლობისათვის—4 წელი.

მუხლი 8. ნამდვილი სამსახურის ვადა გამოიანგარიშება გაწვევის წლის მომდევნო წლის 1 იანვრიდან.

მუხლი 9. სსრ კავშირის თავდაცვის, სამხედრო - საზღვაო ფლოტის და შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრებს უფლება ენიჭებათ:

ა) საჭიროების შემთხვევაში ორ თვემდე ვადით დასტოვონ სამხედრო მოსამსახურენი ნამდვილ სამსახურში მათთვის დაწესებული ვადის გადამეტებით;

ბ) საჭიროების შემთხვევაში ჯარის ერთი გვარეობიდან მეორეში გადაიყვანონ სამხედრო მოსამსახურენი სამსახურის ვადის სათანადო შეცვლით.

მუხლი 10. რიგითი და უმცროს მეთაურთა შემადგენლობა არმიისა და ფლოტის თადარიგში 50 წლის ასაკამდე ირიცხება.

არმიისა და ფლოტის თადარიგი იყოფა ორ კატეგორიად — პირველ და მეორე კატეგორიად (მუხლი 31).

მუხლი 11. სამხედრო მოსამსახურენი და სამხედრო ვალდებულნი ფიცს სდებენ თავიანთი ხალხის, თავიანთი საბჭოთა სამშობლოს და სსრ კავშირის მუშურ - გლეხური მთავრობის ერთგულებაზე.

მუხლი 12. სამხედრო მოსამსახურენი და სამხედრო ვალდებულნი იყოფიან უფროსთა და რიგითს შემადგენლობად.

უფროსთა შემადგენლობა იყოფა ჯგუფებად: უმაღლეს, უფროს, საშუალო და უმცროსად.

მუხლი 13. თავდაცვისა და სამხედრო - საზღვაო ფლოტის სახალხო კომისრებს უფლება ენიჭებათ აღრიცხვაზე აიყვანონ და არმიისა და ფლოტის სამსახურში მიიღონ ქალები, რომელთაც აქვთ სამედიცინო, ვეტერინარული და სპეციალური ტექნიკური მომზადება, აგრეთვე ჩაბან ისინი სასწავლო შეკრებაში.

ომიანობის დროს აღნიშნული მომზადების მქონე ქალები შეიძლება გაწვეულ იქნან არმიისა და ფლოტში დამხმარე და სპეციალური სამსახურის გასაწევად.

თავი II

ნამდვილ სამხედრო სამსახურში გაწვევის შესახებ

მუხლი 14. ნამდვილ სამსახურში გაიწვევიან მოქალაქენი, რომელთაც გაწვევის წელს (1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე) უსრულდებათ ცხრამეტი წელი, და საშუალო სკოლა და მის შესაბამის სასწავლებელ - დამთავრებულნი, რომელთაც უსრულდებათ თვრამეტი წელი.

მუხლი 15. ნამდვილ სამსახურში მორიგი გაწვევა თავდაცვის სახალხო კომისრის ბრძანებით ტარდება ყოველწლიურად, ყველგან 15 სექტემბრიდან 15 ოქტომბრამდე. მოქალაქეთა გაწვევაზე გამოცხადების ზუსტი გადები რაიონული სამხედრო კომისრების ბრძანებებით წესდება.

მუხლი 16. ნამდვილ სამსახურში მორიგი გაწვევის მომზადებისა და ჩატარებისათვის სსრ კავშირის ტერიტორია იყოფა რაიონულ გასაწვევ უბნებად.

მუხლი 17. გასაწვევ უბნებს ყოველწლიურად მიეწერებიან იანვარ-თებერვლის განმავლობაში მოქალაქენი, რომელთაც 1 იანვრამდე შეუსრულდა თვრამეტი წელი, და საშუალო სკოლების მოსწავლენი, როდესაც ჩვიდმეტი წლისანი გახდებიან.

მიწერა სწარმოებს მუდმივი ან დროებითი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, რაზედაც მიწერილს სპეციალური მოწმობა ეძლევა.

მუხლი 18. გასაწვევ უბანზე მისაწერად, გასაწვევი პირნი ვალდებულნი არიან რაიონულ სამხედრო კომისარიატში გამოცხადდნენ სამხედრო კომისრის ბრძანებით დაწესებულ ვადაში და წარადგინონ პასპორტი ან დაბადების წლის მოწმობა.

გასაწვევ უბნებზე მიწერილი პირნი ახალწვეულებად იწოდებიან.

მუხლი 19. გაწვევის გამოცხადების შემდეგ თვითეული გასაწვევი ვალდებულია გამოცხადდეს ზუსტად სამხედრო კომისრის ბრძანებით დაწესებულ ვადაში და იმ გასაწვევ უბანში, სადაც იგი მიწერილია.

გასაწვევი უბნის გამოცვლა დაიშვება მხოლოდ გაწვევის წლის 1 მაისამდე. ამ ვადის შემდეგ გასაწვევი უბნის გამოცვლა შეიძლება დაშვებულ იქნას მხოლოდ შემდეგ შემთხვევებში:

ა) თუ მიწერილი ადმინისტრაციის მიერ სხვა ადგილას არის გადაყვანილი სამუშაოდ;

ბ) თუ მიწერილი ახალ საცხოვრებელ ადგილას გადავიდა მთელი თავისი ოჯახით.

მუხლი 20. გაწვევაზე გამოცხადებისაგან არავინ თავისუფლდება გარდა იმ პირებისა, რომლებსაც ვადა გაუგრძელდათ განათლების დასამთავრებლად.

გაწვევისათვის ვადაზე გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზებად ითვლება:

ა) ახალწვეულის ავადმყოფობა, რომელმაც, სამედიცინო მოწმობის თანახმად, ხელი შეუშალა პირადად გამოცხადებას;

ბ) სტიქიური ხასიათის დაბრკოლებანი, ამასთან თავის დროზე გამოცხადების შეუძლებლობა დამოწმებულ უნდა იქნას სოფლის საბჭოს ან მუშურ-გლეხური მილიციის ორგანოს მიერ ახალწვეულის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

მუხლი 21. ნამდვილ სამსახურში მოქალაქეთა გაწვევის გატარებისათვის ხელის შესაწყობად რაიონის (ქალაქის) სამხედრო კომისრებთან იქმნება რაიონული (საქალაქო) გაწვევის კომისიები შემდეგი შემადგენლობით:

თავმჯდომარე — რაიონის (ქალაქის) სამხედრო კომისარი;

წევრები: მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს რაიონული (საქალაქო) აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე, შინსახკომის რაიონული (საქალაქო) განყოფილების უფროსი, რაიონული (საქალაქო) მილიციის უფროსი და ორი ექიმი, რომლებსაც გამოჰყოფს ჯანმრთელობის დაცვის ადგილობრივი განყოფილება რაიონის (ქალაქის) სამხედრო კომისრის მოთხოვნით.

რაიონული (საქალაქო) გაწვევის კომისიის შემადგენლობას ამტკიცებს რესპუბლიკის, მხარის, ოლქისა ან ოკრუგის სამხედრო კომისარი შესაბამისად.

რაიონულ (საქალაქო) გაწვევის კომისიას უფლება აქვს გამოიტანოს გადაწყვეტილება და გამოუცხადოს იგი გასაწვევს:

ა) ავადმყოფობის გამო სამხედრო სამსახურისათვის დროებითი უვარგისობის შესახებ, შემდეგ მორიგ გაწვევამდე ვადის გაგრძელებით;

ბ) სამხედრო სამსახურისათვის სრული უვარგისობის შესახებ იმ შემთხვევაში, თუ გასაწვევს აქვს ფიზიკური ნაკლოვანებანი, რომლებიც ხელს უშლიან სამხედრო სამსახურის შესრულებას.

შენიშვნა: ნამდვილ სამხედრო სამსახურში გასაწვევ პირთა ჯანმრთელობის მდგომარეობისა და ფიზიკური ვარგისობის გამორკვევის დროს საჭმისადმი არაკეთილსინდისიერი და მიკერძოებული დამოკიდებულების დაშვებისათვის, კომისიის წევრი ექიმები, ისევე როგორც გასაწვევთა სამედიცინო შესამოწმებლად მოწვეული ექიმები პასუხს აგებენ სისხლის სამართლის წესით.

მუხლი 24. ავადმყოფობის გამო ვადის გაგრძელება (23 მუხლის პ. „ა") შეიძლება სულ ბევრი სამჯერ, რის შემდეგ გასაწვევს ან ნამდვილ სამსახურში მიიღებენ ან ომიანობის დროს არასამწყობრო სამსახურისათვის გამოსადეგად სცნობენ და თადარიგში გადარიცხავენ, ანდა სამხედრო სამსახურისათვის სრულიად უვარგისად სცნობენ და სამხედრო აღრიცხვიდან მოხსნიან.

მუხლი 25. სსრ კავშირის მოქალაქენი, რომლებიც საზღვარგარეთ ცხოვრობენ, საერთო საფუძვლებზე უნდა მიეწერონ გასაწვევ უბანს. ნამდვილ სამსახურში გაწვევისათვის ისინი მოვალენი არიან სსრ კავშირში ჩამოვიდნენ და მიწერის ადგილზე გამოცხადდნენ საყოველთაოდ დადგენილ ვადაში.

მუხლი 26. ოჯახური მდგომარეობის გამო შეღავათები მიეცემათ იმ გასაწვევთ, რომლებიც ოჯახში ერთადერთ მუშაკს წარმოადგენენ და თავიანთი შრომით ინახავენ ორ შრომისუნარმოკლებულ მშობელს.

შრომისუნარმოკლებულ მშობლად ითვლებიან:

ა) 60 წლის ასაკს გადაცილებული მამა და 55 წლის ასაკს გადაცილებული დედა;

ბ) დედა და მამა—პირველი ან მეორე ჯგუფის ინვალიდები, მათი ასაკის დამოუკიდებლად.

მუხლი 27. შეღავათის მქონენი მშვიდობიანობის დროს ნამდვილი სამსახურისაგან თავისუფლდებიან და მეორე კატეგორიის თადარიგში ჩაირიცხებიან.

მუხლი 28. უკეთუ შეღავათის მქონე, რომელიც ჩარიცხულია მეორე კატეგორიის თადარიგში, შეცვლილი ოჯახური მდგომარეობის გამო, შეღავათის უფლებას დაჰკარგავს, იგი შეიძლება თადარიგიდან ნამდვილ სამსახურში იქნას გაწვეული, ამასთან ეს წესი ძალაში რჩება გაწვევის დღიდან ხუთი წლის განმავლობაში.

მუხლი 29. ნამდვილ სამსახურში გაწვევის ვადა გაუგრძელდებათ საშუალო სკოლის მოსწავლეებს სკოლის დამთავრებამდე, მაგრამ არაუმეტეს 20 წლის ასაკისას.

მუხლი 30. დაპატიმრებული, გადასახლებული და გაძევებული, აგრეთვე სასამართლოს მიერ საარჩევნო უფლება ჩამორთმეული პირნი სასჯელის მოხდის პერიოდში არ გაიწვევიან არმიასა და ფლოტში.

თავი III

რიგითი და უმცროს მეთაურთა შემადგენლობის თადარიგის შესახებ

მუხლი 31. ნამდვილი სამსახურის ვადის მოხდის შემდეგ სამხედრო მოსამსახურენი პირველი კატეგორიის თადარიგში ჩაირიცხებიან.

ახალწვეულნი, რომლებიც ზედმეტი აღმოჩნდნენ არმიისა და ფლოტის დაკომპლექტების განრიგის შესრულების შემდეგ, რომლებმაც ოჯახური მდგომარეობის გამო მიიღეს შეღავათი, აგრეთვე რომელნიც ომიანობის დროს არასამწყობრო სამსახურისათვის ვარგისად აღიარა ცნობილი (მუხლი 24), მეორე კატეგორიის თადარიგში ჩაირიცხებიან.

მეორე კატეგორიის მეთადარიგენი, რომლებიც თადარიგში არიან ჩარიცხულნი, როგორც განრიგის შესრულების შემდეგ ზედმეტად დარჩენილნი, თავდაცვის სახალხო კომისრის ბრძანებით შეიძლება ნამდვილ სამსახურში იქნან გაწვეულნი თადარიგში ჩარიცხვის მომენტიდან ხუთი წლის განმავლობაში.

შენიშვნა. ქალები 19-დან 50 წლის ასაკამდე, რომლებიც აღრიცხვაზე არიან აყვანილი ამ კანონის 13 მუხლის წესით, მეორე კატეგორიის თადარიგში ჩაირიცხებიან.

მუხლი 32. პირველი და მეორე კატეგორიის თადარიგი იყოფა სამ თანრიგად თვითეული ასაკობრივი ნიშნის მიხედვით:

პირველი თანრიგი—35 წლის ასაკამდე;

მეორე თანრიგი—45 წლის ასაკამდე;

მესამე თანრიგი—50 წლის ასაკამდე.

მუხლი 33. პირველი თანრიგის პირველი კატეგორიის რიგითი შემადგენლობის მეთადარიგენი პირველი თანრიგის თადარიგში ყოფნის დროის განმავლობაში დაახლოებით ექვსჯერ გაიწვევიან ერთთვიან სასწავლო შეკრებაზე.

პირველი თანრიგის პირველი კატეგორიის რიგითი შემადგენლობის მეთადარიგენი, რომლებსაც უმცროს მეთაურთა თანამდებობისათვის ამზადებენ, სასწავლო შეკრებაზე გაიწვევიან სამი თვის ვადით.

პირველი თანრიგის უმცროს მეთაურთა შემადგენლობის მეთადარიგენი პირველი თანრიგის თადარიგში ყოფნის დროის განმავლობაში დაახლოებით ექვსჯერ გაიწვევიან სამთვიან სასწავლო შეკრებაზე.

შენიშვნა: სამხედრო-საჰაერო ძალთა ნაწილებზე მიწერილი საფრენოსნო შემადგენლობა თავდაცვის სახალხო კომისრის ბრძანებით შეიძლება ამ მუხლით დადგენილ ვადებზე გადამეტებით იქნას გაწვეული საფრენოსნო-ტექნიკური გარჯისათვის სულ ბევრი თვეში სამჯერ.

მუხლი 34. პირველი თანრიგის მეორე კატეგორიის მეთადარიგენი ორთვიან შეკრებაზე ცხრაჯერ გაიწვევიან პირველი თანრიგის თადარიგში ყოფნის დროის განმავლობაში.

მუხლი 35. პირველი თანრიგის უმცროს მეთაურთა შემადგენლობის მეთადარიგენი, რომლებსაც უმცროსი ლეიტენანტის (ან მისი თანაბარი) საპელწოდების მისაღებად ამზადებენ, სასწავლო შეკრებაზე სამი თვის ვადით გაიწვევიან.

ის პირნი, რომლებმაც გამოცდა ჩააბარეს უმცროსი ლეიტენანტის (ან მის თანაბარ) სახელწოდებაზე თადარიგში შემდგომ სამსახურს თადარიგის მეთაურთა საშუალო შემადგენლობასთან ერთად გაიძახ საერთო საფუძვლებზე. ის პირნი, რომელთაც გამოცდა ვერ ჩააბარეს, უმცროს მეთაურთა შემადგენლობის თადარიგში რჩებიან.

მუხლი 36. პირველი და მეორე კატეგორიის მეორე თანრიგის მეთადარიგენი მეორე თანრიგის თადარიგში ყოფნის დროის განმავლობაში დაახლოებით ხუთჯერ გაიწვევიან ერთთვიან სასწავლო შეკრებაზე.

მუხლი 37. პირველი და მეორე კატეგორიის მესამე თანრიგის მეთადარიგენი მესამე თანრიგის თადარიგში ყოფნის დროის განმავლობაში ერთი თვის სასწავლო შეკრებაზე გაიწვევიან.

მუხლი 38. სასწავლო შეკრების გარდა, მეთადარიგენი შეიძლება 10 დღის ვადით იქნან გაწვეულნი შესამოწმებელ შეკრებაზე.

საჭიროების შემთხვევაში თავდაცვისა და სამხედრო - საზღვაო ფლოტის სახალხო კომისრებს უფლება აქვთ ორ თვემდე ვადით დასტოვონ სამხედრო ვალდებულნი სასწავლო შეკრებაზე იმ ვადების გადამეტებით, რომლებიც ამ კანონით არის დადგენილი.

თავი IV

საშუალო, უფროს და უმაღლეს მეთაურთა შემადგენლობის შესახებ

მუხლი 39. მუშურ-გლეხური წითელი არმიის, მუშურ-გლეხური სამხედრო-საზღვაო ფლოტის, საზღვრისპირა და შინადაცვის ჯარების საშუალო, უფროს და უმაღლეს მეთაურთა შემადგენლობის პირნი, რომლებმაც ნამდვილი სამსახური დაამთავრეს და რომლებიც მობილიზაციის დროს საჭმისადმი არაკეთილსინდისიერი და მიკერძოებული დამოკიდებულების დაშვებისათვის, კომისიის წევრი ექიმები, ისევე როგორც გასაწვევთა სამედიცინო შესამოწმებლად მოწვეული ექიმები პასუხს აგებენ სისხლის სამართლის წესით.

მუხლი 40. არმიისა და ფლოტის თადარიგში ჩაირიცხებიან უფროსთა შემადგენლობის პირნი მათ მიერ ნამდვილი სამსახურის ვადების დამთავრების შემდეგ, აგრეთვე თადარიგის უმცროს მეთაურთა შემადგენლობის პირნი ნამდვილ სამსახურში და თადარიგში იმყოფებიან.

მუხლი 41. მუშურ-გლეხური წითელი არმიის, საზღვრისპირა და შინადაცვის ჯარების საშუალო, უფროს და უმაღლეს მეთაურთა შემადგენლობის პირნი ნამდვილ სამსახურში და თადარიგში იმყოფებიან შემდეგ ზღვრულ ასაკამდე:

სახელწოდება	ზღვრული ასაკი: ნამდვილი სამსახური	1-ლი თანრიგის თადარიგი	მე-2 თანრიგის თადარიგი	მე-3 თანრიგის თადარიგი
უმცროსი ლეიტენანტები, ლეიტენანტები, უმცროსი პოლიტხელმძღვანელები და მათი თანაბარნი	30	40	50	55
უფროსი ლეიტენანტები, პოლიტხელმძღვანელები და მათი თანაბარნი	35	45	55	60
კაპიტნები, უფროსი პოლიტხელმძღვანელები, მაიორები, ბატალიონის კომისრები და მათი თანაბარნი	40	50	55	60
პოდპოლკოვნიკები, ბატალიონის უფროსი კომისრები, პოლკოვნიკები, პოლკის კომისრები და მათი თანაბარნი	45	50	55	60
ბრიგადის მეთაურები, ბრიგადის კომისრები და მათი თანაბარნი დივიზიის მეთაურები. დივიზიის კომისრები, მათი თანაბარნი და მათზე უფროსნი	55	60	—	65
	60	60	—	65

მუხლი 42. მუშურ-გლეხური სამხედრო-საზღვაო ფლოტის და საზღვრისპირა ჯარების გემების საშუალო, უფროს და უმაღლეს მეთაურთა შემადგენლობის პირნი ნამდვილ სამსახურში და თადარიგში იმყოფებიან შემდეგ ზღვრულ ასაკამდე:

სახელწოდება	ზღვრული ასაკი: ნამდვილი სამსახური	1-ლი თანრიგის თადარიგი	მე-2 თანრიგის თადარიგი	მე-3 თანრიგის თადარიგი
უმცროსი ლეიტენანტები, ლეიტენანტები, უფროსი ლეიტენანტები, უმცროსი პოლიტხელმძღვანელები, პოლიტხელმძღვანელები და მათი თანაბარნი . .	35	40	45	50
კაპიტან - ლეიტენანტები, უფროსი პოლიტხელმძღვანელები და მათი თანაბარნი . . .	40	45	50	55
მე-3 რანგის კაპიტნები, ბატალიონის კომისრები და მათი თანაბარნი	45	50	—	55
მე-2 რანგის კაპიტნები, პოლკის კომისრები და მათი თანაბარნი	50	55	—	60
1-ლი რანგის კაპიტნები, ბრიგადის კომისრები და მათი თანაბარნი	55	60	—	65
მე-2 რანგის ფლაგმანები, დივიზიონის კომისრები, მათი თანაბარნი და მათზე უფროსნი . .	60	60	—	65

მუხლი 43. თადარიგში ყოფნის ზღვრული ასაკის მიღწევისას უფროსთა შემადგენლობის პირნი თადარიგიდან თავისუფლდებიან.

მუხლი 44. თადარიგის უფროსთა შემადგენლობის პირნი სასწავლო და პრაქტიკულ შეკრებებს გადიან:

ა) 1-ლი თანრიგის თადარიგში მყოფნი შეიძლება გაწვეულ იქნან ყოველწლიურად 3 თვემდე ვადით;

ბ) მე-2 თანრიგის თადარიგში მყოფნი გაიწვევიან არა უმეტეს სამ-სამი თვის ხანგრძლივობის ორ შეკრებაზე;

გ) მე-3 თანრიგის თადარიგში მყოფნი გაიწვევიან ორთვიან ერთ შეკრებაზე;

დ) ერთი სასწავლო შეკრებიდან მეორე შეკრებამდე თადარიგის უფროსთა შემადგენლობა შეიძლება გაწვეულ იქნას შესამოწმებელ შეკრებაზე 10 დღემდე ვადით.

უფროსთა შემადგენლობის თადარიგში ყოფნის მთელი ხნის განმავლობაში შეკრებათა საერთო ვადა არ შეიძლება აღემატებოდეს 36 თვეს.

თადარიგის უფროსთა შემადგენლობის სხვადასხვა ჯგუფისა და სპეციალობისათვის ამ მუხლით დადგენილ ვადებზე გადამეტებით დაწესებულ ფარგლებში შეკრების ვადებს კუთვნილებისამებრ საზღვრავენ თავდაცვის, სამხედრო-საზღვაო ფლოტისა და შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრები.

საჭიროების შემთხვევაში თავდაცვისა და სამხედრო - საზღვაო ფლოტის სახალხო კომისრებს უფლება აქვთ ამ კანონით გათვალისწინებული ვადების გადამეტებით დასტოვონ სასწავლო შეკრებაზე ორ თვემდე ვადით თადარიგის უფროსთა შემადგენლობის პირნი.

თავი V

სამხედრო მოსამსახურეთა და სამხედრო ვალდებულთა უფლებების, მოვალეობებისა და პასუხისმგებლობის შესახებ

მუხლი 45. სსრ კავშირის კონსტიტუციის შესაბამისად, სამხედრო მოსამსახურენი და სასწავლო შეკრებაზე გაწვეული სამხედროვალდებულნი საბჭოთა მოქალაქეების სრული უფლებებით სარგებლობენ და ყველა მათი მოვალეობა აწევთ.

სამხედრო მოსამსახურეთა უფლებანი და მოვალეობანი, რომლებიც სამხედრო სამსახურის პირობებიდან გამომდინარეობენ, წესდება ამ კანონითა და სამხედრო წესდებებით.

მუხლი 46. არმიასა და ფლოტში სასწავლო შეკრებაზე გაწვეული ყველა სამხედროვალდებული შეკრების ხნის განმავლობაში უზრუნველყოფილია ნატურალური კმაყოფით სახელმწიფოს ხარჯზე.

მუხლი 47. მუშებსა და მოსამსახურეებს დადგენილი წესით ეძლევათ შვებულება იმ ხნით, რაც საჭიროა გაწვევასა და სამხედრო აღრიცხვასთან დაკავშირებული საქმეების გამო გამოცხადებისათვის.

მუხლი 48. სასწავლო შეკრებაზე გაწვეულ მუშებსა და მოსამსახურეებს შეკრების ხნის განმავლობაში ენახებათ მუშაობის ადგილი ან თანამდებობა და მუშაობის ადგილიდან ეძლევათ თანიანთი საშუალო ხელფასის ნახევარი.

სასწავლო შეკრებაზე გაწვეულ კოლმეურნეებს შეკრების ხნის განმავლობაში კოლმეურნეობა (აუარიცხავს შრომადღეების იმ საშუალო რაოდენობის ნახევარს, რომელიც ამ ხნის განმავლობაში დაერიცხა იმავე სპეციალობისა და ქვალიფიკაციის სხვა კოლმეურნეებს.

მუხლი 49. თადარიგის უფროსთა შემადგენლობის პირნი შეკრების ხნის განმავლობაში ჯარის ნაწილისაგან იღებენ დღიურს იმ ოდენობით, რაც დაწესებულია დებულებებით არმიისა და ფლოტის პირადი შემადგენლობის ფულადი კმაყოფის შესახებ.

მუხლი 50. თადარიგის უფროსთა შემადგენლობას საცხოვრებელი ადგილიდან შეკრების ადგილამდე წასასვლელად და უკან გასაბრუნებლად ეძლევა სამხედრო გადასაყვანი დოკუმენტები და დღიური იმ დროისა, რასაც იგი გზაში დაჰყოფს (მუხ. 49).

მუხლი 51. ფულადი კმაყოფა, რასაც სამხედრო მოსამსახურენი და სამხედრო-ვალდებულნი იღებენ არმიისა და ფლოტისაგან, ყოველგვარი გადასახადისა და გამოსაღებისაგან თავისუფლდება.

მუხლი 52. სამხედრო მოსამსახურენი და მათი ოჯახები არ შეიძლება ადმინისტრაციული წესით გასახლებულ იქნან საცხოვრებელი სადგომებიდან.

მუხლი 53. უფროსთა შემადგენლობის სამხედრო მოსამსახურენი და ზევადიანი სამსახურის სამხედრო მოსამსახურენი მათ მიერ დაკავებული საბინაო ფართობის ჭირას შეღავათიანი განაკვეთებით იხდიან მომქმედი კანონის თანახმად.

მუხლი 54. წითელარმიელთა და ვადიანი სამსახურის უმცროს მეთაურთა წერილები, რომლებსაც ჯარის ნაწილი ჰგზავნის, უფასოდ იგზავნება. უფასოდ იგზავნება აგრეთვე წერილები, რომლებიც ეგზავნებათ წითელარმიელებსა და ვადიანი სამსახურის უმცროს მეთაურებს მათი სამსახურის ადგილზე.

ნამდვილი სამსახურის პირველი წლის განმავლობაში წითელარმიელები სარგებლობენ უფლებით უფასოდ გაგზავნონ საკუთარი ტანისამოსის, თეთრეულისა და ფეხსაცმლის ერთი საფოსტო ამანათი.

მუხლი 55. უფროსთა შემადგენლობის პირნი, რომელნიც ნამდვილ სამხედრო სამსახურში იმყოფებიან, და მათი ოჯახები რკინიგზით, წყლის, საავტომობილო და საჰაერო გზებით მგზავრობის დროს შეღავათებით სარგებლობენ ჯარის გადაყვანის შესახები დებულების თანახმად, რომელსაც ამტკიცებს სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო.

მუხლი 56. უბედური შემთხვევების ან ბაჯრის შემთხვევებში სამხედრო მოსამსახურეთა სახელმწიფო უზრუნველყოფა, უფროსთა შემადგენლობის პირებისა და ზევადიანი სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეებისათვის ნამსახურობისათვის პენსიების მიცემა, აგრეთვე სამხედრო მოსამსახურის სიკვდილის შემთხვევაში ოჯახისათვის პენსიისა და დახმარების მიცემა ხდება იმ დებულების საფუძველზე, რომელსაც ამტკიცებს სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო.

მუხლი 57. სადისციპლინო დანაშაულისათვის, აგრეთვე სამსაფუძრებრივი მოვალეობის შესრულებისას არასწორი მოქმედებით სახელმწიფოსათვის მიყენებული მატერიალური ზარალისათვის სამხედრო მოსამსახურენი და სასწავლო შეკრებაზე გაწვეული სამხედროვალდებულნი პასუხს აგებენ სამხედრო სადისციპლინო წესდების მიხედვით.

სამხედრო სამსახურის შესრულების დადგენილი წესის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულისათვის სახმედრო მოსამსახურენი, აგრეთვე, სასწავლო შეკრებაზე გაწვეული სამხედროვალდებულნი პასუხს აგებენ სამხედრო დანაშაულთა შესახები დებულების თანახმად.

თავი VI

სამხედრო აღრიცხვის შესახებ

მუხლი 58. თანახმად დებულებისა, რომელსაც ამტკიცებს თავდაცვის სახალხო კომისარი, სწარმოებს ყველა სამხედრო-ვალდებულის სპეციალური აღრიცხვა მათი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

მუხლი 59. ყველა სამხედრო-ვალდებულისა და ახალწვეულის პირველადი აღრიცხვა ეკისრება სამხედრო-საალრიცხვო მაგიდებს:

ქალაქებში—მუშურ-გლეხური მილიციის განყოფილებებში, ხოლო სოფელ-ადგილას და დაბებში — სასოფლო და სადაბო საბჭოებში.

შენიშვნა: სსრ კავშირის იმ მოქალაქეთა სამხედრო აღრიცხვას, რომლებიც საზღვარგარეთ ცხოვრობენ, სსრ კავშირის სრულუფლებიანი წარმომადგენლობანი და საკონსულოები აწარმოებენ.

მუხლი 60. თადარიგის რიგითი და უმცროს მეთაურთა შემადგენლობის პერსონალური (ხარისხობრივ) აღრიცხვას აწარმოებენ სამხედრო-საალრიცხვო მაგიდები, ხოლო რიცხვობრივ აღრიცხვას—ჯარის გვარეობისა და სამხედრო სპეციალობათა მიხედვით—რაიონული (საქალაქო) სამხედრო კომისარიატები.

მუხლი 61. თადარიგის უფროსთა შემადგენლობის პერსონალური (ხარისხობრივი) აღრიცხვა სწარმოებს რაიონულ (საქალაქო) სამხედრო კომისარიატებში.

მუხლი 62. ახალწვეულთა პერსონალური (ხარისხობრივი) აღრიცხვა სწარმოებს რაიონულ (საქალაქო) სამხედრო კომისარიატებში.

მუხლი 63. სამხედრო - ვალდებული, რომელიც მუდმივ (თვენახევარზე მეტი ხნით) საცხოვრებლად არის ჩასული ქალაქში ან იმავე ქალაქის მილიციის სხვა განყოფილების რაიონში, ვალდებულია პასპორტთან ერთად ჩააბაროს სახლმმართველობას (სახლის პატრონს) თავისი სამხედრო ბილეთი, რათა ერთ დროულად იქნას გაწერილი და სამხედრო აღრიცხვაზე აყვანილი.

საძხედრო აღრიცხვაზე გასატარებლად სამხედრო - ვალდებულის პირადი გამოცხადება მილიციის განყოფილებაში სავალდებულო არ არის.

მუხლი 64. სამხედრო-ვალდებული, რომელიც ქალაქიდან მუდმივ (თვენახევარზე მეტი ხნით) საცხოვრებლად გადადის სხვა ადგილში ან იმავე ქალაქის მილიციის სხვა განყოფილების რაიონში, ვალდებულია გადასცეს სახლმმართველობას (სახლის პატრონს) სამხედრო ბილეთი სამხედრო აღრიცხვიდან მოსახსნელად.

მუხლი 65. სამხედრო - ვალდებული, რომელიც მუდმივ (თვენახევარზე მეტი ხნით) საცხოვრებლად არის ჩასული სოფელ - ადგილას, ვალდებულია სამი დღის ვადაში პირადად გამოცხადდეს სასოფლო საბჭოში და თავისი სამხედრო ბილეთი წარადგინოს სამხედრო აღრიცხვაზე გასატარებლად.

მუხლი 66. სამხედრო-ვალდებული, რომელიც სოფელ - ადგილიდან მუდმივ (თვენახევარზე მეტი ხნით) საცხოვრებლად მიდის სხვა ადგილში ან იმავე რაიონის სხვა სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე, ვალდებულია პირადად გამოცხადდეს სოფლის საბჭოში სამხედრო აღრიცხვიდან მოსახსნელად და წარადგინოს თავისი სამხედრო ბილეთი.

მუხლი 67. 63-66 მუხლებით დაწესებული საალრიცხვო წესების დაუცველობისათვის სამხედრო - ვალდებულნი ადმინისტრატიული წესით ჯარიმდებიან 100-მდე მანეთით ან პასუხისგებაში მიიცემიან სისხლის სამართლის წესით.

მუხლი 68. სამხედრო-ვალდებული მოსახლეობის აღრიცხვის ხელმძღვანელობას ანხორციელებს თავდაცვის სახალხო კომისარიატი.

მუშურ-გლეხური მილიციის მთავარ სამმართველოს ეკისრება კონტროლი იმისა, რომ მილიციის ყველა განყოფილებამ ზუსტად დაიცვას თავდაცვის სახალხო კომისარიატის მიერ დაწესებული სამხედრო-საალრიცხვო წესები.

მუხლი 69. მილიციის ორგანოები ვალდებული არიან:

ა) თვალყური ადევნონ 63-66 მუხლებით დაწესებული საალრიცხვო წესების შესრულების სახლმმართველობათა (სახლის პატრონთა) მიერ.

(დასასრული იხ. მე-3 გვ.)

სსრ კავშირის პირველი მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეოთხე, რიგგარეშე სესია

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მიერ მიღებული კანონები

საბჭოთა კავშირსა და გერმანიას შორის დადებული თავდაუსხმელობის ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახებ

მოისმინა რა სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის და საგარეო საქმეთა სახალხო კომისრის ამხანაგ ვიაჩესლავ მიხეილის-ძე მოლოტოვის ინფორმაცია საბჭოთა კავშირსა და გერმანიას შორის დადებული თავდაუსხმელობის ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახებ, საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

1. მოწონებულ იქნას მთავრობის საგარეო პოლიტიკა.

2. რატიფიცირებულ იქნას თავდაუსხმელობის ხელშეკრულება, რომელიც დადებულია საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირსა და გერმანიას შორის მოსკოვში 1939 წლის 23 აგვისტოს.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
მ. კალინინი

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ა. გორკინი

მოსკოვი, კრემლი
1939 წლის 31 აგვისტო.

კანონი საყოველთაო-სამხედრო ვალდებულების შესახებ

(დასასრული)

ბ) მოსძებნონ ის პირნი, რომელნიც თავს არიდებენ საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესრულებას.

მუხლი 70. მილიციის ორგანოები და სასოფლო საბჭოები ვალდებული არიან გაიძახონ სამხედრო ვალდებულნი სამხედრო კომისარიატებსა და ჯარის ნაწილებში უკანასკნელთა მოთხოვნით.

მუხლი 71. საწარმოებსა და დაწესებულებებს ევალებათ აწარმოონ ამ საწარმოს ან დაწესებულების სამხედრო ვალდებულ მუშა-მოსამსახურეთა საერთო განათლებისა და ტექნიკურ მომზადებაში მომხდარ ცვლილებათა აღრიცხვა, აგრეთვე მათ სამსახურებრივ მდგომარეობაში მომხდარ ცვლილებათა აღრიცხვა.

თავი VII

მობილიზაციითა და ომის დროს გაწვევის შესახებ

მუხლი 72. მობილიზაცია ცხადდება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით (სსრ კავშირის კონსტიტუციის 49 მუხლის პ. „ლ“).

მობილიზაციით გაწვევა და ომიანობის დროის შემდგომი გაწვევანი ხდება თავდაცვის სახალხო კომისრის ბრძანებებით სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების საფუძველზე.

მუხლი 73. მობილიზაციის გამოცხადების დროს:

ა) არმიისა და ფლოტის რიგებში ამ დროისათვის მყოფი ყველა პირი დატოვებული იქნება განსაკუთრებულ განკარგულებამდე;

ბ) სამხედრო ნაწილებზე მიწერილი სამხედრო ვალდებულნი ცხადდებიან იმ პუნქტზე და იმ ვადაში, რომლებიც აღნიშნულია სამობილიზაციო მიწერილობაში, ხოლო მიუწერელნი გაიწვევიან თავდაცვის სახალხო კომისრის განსაკუთრებული ბრძანებით.

მუხლი 74. ომიანობის დროს გაწვეულთა ოჯახების სახელმწიფო უზრუნველყოფა (პენსიები და დახმარება) სწარმოებს განსაკუთრებული დებულების საფუძველზე, რომელსაც ამტკიცებს სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო.

თავი VIII

ახალგაზრდობის დაწყებითი და წვევამდელი სამხედრო მომზადების შესახებ

მუხლი 75. მოსწავლეთა დაწყებითი სამხედრო მომზადება ტარდება ყველა სკოლაში, დაწყებული მე-5-დან მე-7 კლასამდე ჩათვლით.

მუხლი 76. დაწყებითს სამხედრო მომზადებას სკოლების სასწავლო გეგმაში ორ-ორი საათი ეთმობა ექვსდღიურში.

მუხლი 77. წვევამდელ სამხედრო მომზადებას გადიან:

ა) საშუალო სკოლის სამი უფროსი კლასის (8, 9 და 10 კლასები) და მის შესაბამის სასწავლებელთა (ტექნიკუმები, მუშფაკები, საფაბრიკო-საქარხნო სკოლები და სხვ.) მოსწავლეები;

ბ) უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტები, იმათ გარდა, ვისაც გავლილი აქვს ნამდვილი სამსახური.

საშუალო სკოლებში ან მათთან გათანაბრებულ სასწავლებლებში წვევამდელ სამხედრო მომზადებას ორ-ორი საათი ეთმობა ექვსდღიურში.

მუხლი 78. დაწყებითს და წვევამდელ სამხედრო მომზადებას სასწავლებლებში ატარებენ შტატის სამხედრო ხელმძღვანელები, რომელთაც ხელფასი ეძლევათ სათანადო სახალხო კომისარიატების ხარჯთაღრიცხვით.

მუხლი 79. დაწყებითი და წვევამდელი სამხედრო მომზადების ხელმძღვანელობა ეკისრება თავდაცვის სახალხო კომისარიატს.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
მ. კალინინი

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ა. გორკინი

მოსკოვი, კრემლი
1939 წლის 1 სექტემბერი.

ორთქლმავალ-ვაგონ-სარემონტო ქარხნის პარტიულ-სამეურნეო მუშაკთა აქტივის კრება

გუშინ საღამოს პლეხანოვის სახელობის კლუბში გაიხსნა თბილისის სტალინის სახელობის ორთქლმავალ-ვაგონ - სარემონტო ქარხნის პარტიულ-სამეურნეო მუშაკთა აქტივის კრება.

კრება შესავალი სიტყვით გახსნა ქარხნის პარტორგანიზაციის ბიუროს მდივანმა ამხ. დ. კუჭავამ.

კრების დღის წესრიგში დგას ერთი საკითხი—გზათა სახალხო კომისარიატის კოლეგიის გადაწყვეტილება ორთქლმავალ - ვაგონ - სარემონტო ქარხნების მუშაობის შესახებ.

ამ საკითხზე მოხსენებით გამოვიდა ქარხნის ტექნიკური დირექტორი ამხ. ა. ხოჯაშვილი.

მოხსენების გარშემო გაიმართა კამათი, რომელშიაც პირველ სხდომაზე მონაწილეობა მიიღეს: ორდენოსანმა ამხ. მ. გეწაძემ, ნ. ლოლაძემ (შრომის ინსპექტორი), პ. ნალბანდოვმა (მიღება-დათხოვნის განყ.), ზ. ნადირაძემ (ელექტროშემდუღებელი საამქროს სტახანოველი), ბ. სარიშვილმა (საწარმოო განყ. უფროსი), ვლ. ჩერკასოვმა (ამწყობი საამქროს ოსტატი) და ს. ბაბაევმა (საბარგო-სავაგონო საამქროს ზეინკალთა ბრიგადირი).

კრებამ აირჩია კომისია 19 კაცის შემადგენლობით პრაქტიკულ ღონისძიებათა შესამუშავებლად.

შემდეგი სხდომა შესდგება დღეს საღამოს 6 საათზე.

ლატვიის დელეგაცია სრულიად-საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენაზე

2 სექტემბერს სრულიად-საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენას ეწვია მოსკოვში ჩამოსული ლატვიის დელეგაცია, ლატვიის მიწათმოქმედების მინისტრის ბ-ნ ბირზნეკსის და სსრ კავშირში ლატვიის ელჩის ბ-ნ კოცინშის ხელთაურობით.

დელეგაცია მიიღო გამოფენის დირექტორმა, აკადემიკოსმა ნ. ვ. ციცინმა. (საკდესი).

თბილისის ორჯონიკიძის სახელობის რაიონის გახსნილი პუნქტი. სურათზე: წვევამდელია ჯგუფი გახსნილი პუნქტის წინულ კუთხეში.
ფოტო რ. ლაპინსკისა (საკდესის ფოტოქრონიკა)

კანონი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შესახებ

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრება:

ა) კოლმეურნეთა—სასოფლო-სამეურნეო არტელებისა და კომუნების, შერეული სარეწაო სასოფლო-სამეურნეო არტელების (სარეწაო კოლმეურნეობების) და თევზჭერის არტელების წევრთა, აგრეთვე მიწის საზიაროდ დამმუშავებელი ამხანაგობების („ტოზ“-ების) წევრთა პირადი მეურნეობის შემოსავალი;

ბ) ერთპიროვნულ მეურნეთა და კოლმეურნეობების სხვა არაწევრთა შემოსავალი, რომელსაც იღებენ სოფელ ადგილას მემინდვრეობიდან, მეცხოველეობიდან, მებოსტნეობიდან, მებაღეობიდან და სოფლის მეურნეობის სხვა დარგებიდან.

მუხლი 2. გადასახადი თვითეულ მეურნეობაზე შემდეგი წყაროების შემოსავლის მიხედვით გამოიანგარიშება:

ა) მემინდვრეობისა, ყველა სახის პირუტყვისა, სათიბებისა, მებოსტნეობისა, მებაღჩეობისა, მეთამბაქოეობისა, ტექნიკურ და ზეთოვან კულტურათა ნათესებისა, ბაღებისა, საკენკრეებისა, ვენახებისა და სხვა ნარგავებისა, მეფუტკრეობისა, მეაბრეშუმეობისა;

ბ) არაკოოპერირებული შინამრეწველურ-ხელოსნური მოსაქმეობისა და სხვა არასამიწათმოქმედო საშოვრისა, რომელიც საშემოსავლო გადასახადით არ იბეგრება.

არაკოოპერირებული შინამრეწველური-ხელოსნური მოსაქმეობის და გარეთ მიღებული სხვა არასამიწათმოქმედო საშოვრის შემოსავალი იბეგრება საშემოსავლო გადასახადით.

თავი II

დასაბეგრი შემოსავლის განსაზღვრის წესი

მუხლი 3. სასოფლო-სამეურნეო წყაროების დასაბეგრი შემოსავალი განისაზღვრება შემოსავლიანობის შემდეგი საშუალო ნორმების მიხედვით:

შემოსავლიანობა ჰექტარზე (მანეთობით)	რესპუბლიკის სსრ	უკრაინის სსრ	ბელორუსიის სსრ	აზერბაიჯანის სსრ	საქართველოს სსრ	სომხეთის სსრ	თურქმენეთის სსრ	უზბეკეთის სსრ	ტაჯიკეთის სსრ	ყირგიზეთის სსრ
მარცვლეული და სხვა კულტურების ნათესისა, ქვემოჩამოთვლილი კულტურების გამოკლებით	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540
კარტოფილის ნათესისა	1200	1300	1300	1100	1100	1100	1100	1100	1100	1100
საბოჭკო სელის ნათესისა	500	500	500	—	—	—	—	—	500	—
ბამბის ნათესისა	—	—	—	2000	2000	2000	1500	2000	2000	1500	1500
კანაფის ნათესისა	750	900	1000	—	—	—	—	—	—	850	—
თამბაქოს ნათესისა	1700	1100	—	2000	2500	2500	—	1700	—	1400	1400
წეკოს ნათესისა	950	1000	700	—	—	—	—	950	—	700	750
ბოსტნებისა და ბაღჩებისა	2500	2500	2400	2600	2600	2600	3000	3100	3000	3100	3100
ბაღებისა და საკენკრეებისა	3500	3500	3000	4000	4000	4000	4000	5000	5000	4000	4000
ვენახებისა	7000	5500	—	6500	6000	7000	5500	7000	5500	5500	5500
სათიბებისა	300	400	400	400	400	400	300	300	300	300	400
თითო სული პროდუქტიული საქონლის შემოსავლიანობა ძროხისა	600	600	600	350	350	400	400	400	350	500	500
ცხვრისა და თხისა	40	40	40	30	30	30	50	50	50	50	60
ღორისა	300	300	300	150	150	150	150	150	150	150	150
თავის მეურნეობაში მუშა-საქონლის გამოყენებით მიღებული შემოსავლიანობა ცხენისა, აქლემისა, ჯორისა. ხარისა, ბუღა-ხარისა და კამეჩისა	500	500	500	400	400	400	400	400	400	400	400
	300	300	300	200	200	200	200	200	200	200	200

მუხლი 4. მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს, შემოსავლიანობის იმ საშუალო ნორმების საფუძველზე, რომლებიც დაწესებულია ამ კანონის მე-3 მუხლით, უფლება აქვთ ცალკეული რაიონებისათვის 30 პროცენტის ფარგლებში გაადიდონ ან შეამცირონ ნორმები სოფლის მეურნეობის სხვადასხვა დარგისა და კულტურის ხასიათით, რაიონების ეკონომიურ თავისებურებათა მიხედვით.

მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოები მე-3 მუხლში მოუხსენებელ სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ნათესის შემოსავლიანობის ნორმებს განსაზღვრავენ სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა შემოსავლიანობის იმ ნორმებთან შეფარდებით, რომლებიც ჩამოთვლილია მე-3 მუხლში.

მეირმეობის, მეფუტკრეობისა და მეაბრეშუმეობის შემოსავლიანობის ნორმებს აწესებენ მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოები.

მუხლი 5. მემინდვრეობის, მებოსტნეობის, მეთამბაქოობის, მებაღჩეობის, ტექნიკურ და ზეთოვან კულტურათა ნათესების, მრავალწლიანი ნარგავებისა და სათიბების დასაბეგრი შემოსავალი განისაზღვრება:

ა) საშემოდგომო და საზაფხულო კულტურების ნათესის მთელი ფართობის მიხედვით, მაგრამ ეს ფართობი იმაზე ნაკლები არ უნდა იყოს, რაც მიმდინარე წლის მოსავლისათვის განსაზღვრულია თესვის სახელმწიფო გეგმით, იმ კულტურებისათვის კი, რომელთა თესვის გეგმა დაწესებული არ არის, შემოსავალი ფაქტიური ნათესის მიხედვით განისაზღვრება;

ბ) ბაღების, საკენკრეების, ვენახებისა და მსხმოიარე ასაკის სხვა მრავალწლიანი ნარგავების ფაქტიური ფართობის მიხედვით;

გ) სათიბების ფაქტიური ფართობის მიხედვით.

მუხლი 6. პირუტყვის და მეფუტკრეობის დასაბეგრი შემოსავლის განსაზღვრისას ყველა მეურნეობაში შესაბამისი წლის 1 ივლისისათვის არსებული მდგომარეობის მიხედვით მხედველობაში მიიღება:

ა) პროდუქტიული პირუტყვი: ძროხა, გამოზამთრებული ცხვარი და თხა, აგრეთვე ექვსი თვისაზე მეტი ასაკის ღორი;

ბ) მუშა პირუტყვი: ბუღა - ხარი, ხარი და ირემი 2½ წლის ასაკიდან დაწყებული; ცხენი, აქლემი, კამეჩი და ჯორი 3 წლის ასაკიდან დაწყებული;

გ) ჩარჩოიანი სკისა და ბუკის რაოდენობა.

მუხლი 7. არაკოოპერირებული შინამრეწველურ-ხელოსნური მოსაქმეობისა და სხვა არასამიწათმოქმედო საშოვრის შემოსავალთა განსაზღვრისას, გარდა იმ შემოსავლისა, რომელიც საშემოსავლო გადასახადით იბეგრება, მხედველობაში მიიღება მთელი თანხა შემოსავალთა, რომლებიც მიღებულია წინა წლის 1 ივლისიდან მიმდინარე წლის 30 ივნისამდე.

თავი III

კოლმეურნეთა პირადი მეურნეობის შემოსავალზე გადასახადის გამოანგარიშების წესი

მუხლი 8. იმ კოლმეურნეთა მეურნეობის სასოფლო-სამეურნეო გადასახადი, რომელთაც აქვთ საკარმიდამო მიწის ნაკვეთის, პირუტყვისა და არასამიწათმოქმედო საშოვრებიდან მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავალი, გამოიანგარიშება მეურნეობის წლიური თანხის მიხედვით (მუხლები 5-7), განაკვეთთა შემდეგი ცხრილის თანახმად:

მეურნეობის დასაბეგრი წლიური შემოსავლის რაოდენობა	მეურნეობის გადასახადის რაოდენობა
700 მანეთამდე	50 მანეთი
700 მანეთიდან 1000 მანეთამდე	50 მან.+8 კაპ. 700 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
1000 მანეთიდან 2000 მანეთამდე	74 მან.+9 კაპ. 1000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
2000 მანეთიდან 3000 მანეთამდე	164 მან.+11 კაპ. 2000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
3000 მანეთიდან 4000 მანეთამდე	274 მან.+13 კაპ. 3000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
4000 მანეთზე მეტი	404 მან.+15 კაპ. 4000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.

თავი IV

კოლმეურნეობის არაწევრის მეურნეობის დაბეგვრა

ა) იმ მუშებისა და მოსამსახურეებისა და სარეწაო კოოპერატიული არტელების წევრთა მეურნეობის დაბეგვრა, რომელთაც სოფელ-ადგილას აქვთ სოფლის მეურნეობა

მუხლი 11. მეურნეობა კოლმეურნეობის არა წევრი მუშებისა და მოსამსახურეებისა, აგრეთვე მეურნეობა სარეწაო კოოპერატიული არტელების წევრებისა, რომლებიც სოფლის მეურნეობას ეწევიან, სასოფლო - სამეურნეო გადასახადს კოლმეურნეთა მეურნეობების თანაბარ საფუძველზე იხდიან იმ პირობით:

ა) თუ ძირითადი შრომისუნარიანი მუშაკი მიმდინარე წლის 1 ივლისისათვის მუდმივ სამუშაოზე იმყოფება დაქირავებით ან სარეწაო კოოპერატიული არტელის წევრია ერთ წელიწადს მაინც, ხოლო ოჯახის დანარჩენი შრომისუნარიანი წევრები, გარდა დიასახლისისა და მოსწავლეთა, აგრეთვე დაქირავებით მუშაობენ ან სარეწაო კოოპერატიული არტელის წევრები არიან.

ბ) თუ პირუტყვის რაოდენობა არ აღემატება სასოფლო - სამეურნეო არტელის წესდებით ნებადართულ ნორმებს.

მუხლი 12. კოლმეურნეთა მეურნეობის სასოფლო-სამეურნეო გადასახადი, რომელთაც აქვთ საკარმიდამო მიწის ნაკვეთის, პირუტყვისა და არასამიწათმოქმედო საშოვრებიდან მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავალი, გამოიანგარიშება მეურნეობის წლიური თანხის მიხედვით (მუხლები 5-7), განაკვეთთა შემდეგი ცხრილის თანახმად:

მეურნეობის დასაბეგრი წლიური შემოსავლის რაოდენობა	მეურნეობის გადასახადის რაოდენობა
700 მანეთამდე	50 მანეთი
700 მანეთიდან 1000 მანეთამდე	50 მან.+8 კაპ. 700 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
1000 მანეთიდან 2000 მანეთამდე	74 მან.+9 კაპ. 1000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
2000 მანეთიდან 3000 მანეთამდე	164 მან.+11 კაპ. 2000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
3000 მანეთიდან 4000 მანეთამდე	274 მან.+13 კაპ. 3000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
4000 მანეთზე მეტი	404 მან.+15 კაპ. 4000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.

ბ. ერთპიროვნულ გლეხურ მეურნეობათა დაბეგვრა

მუხლი 16. ერთპიროვნული გლეხური მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავალი განისაზღვრება სოფლის მეურნეობის და არასამიწათმოქმედო საშოვრის მიხედვით ამ კანონის 3, 5, 6 და 7 მუხლებით დადგენილი წესით.

გარდა ამისა, ერთპიროვნული მეურნეობის დასაბეგრ შემოსავალში მთლიანად შეიტანება ბაზარზე სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების გაყიდვით მიღებული შემოსავალი.

მუხლი 17. ერთპიროვნულ გლეხურ მეურნეობებში, რომლებმაც შემოსავლის წყაროთა აღრიცხვის რატარების მომენტისათვის, თავიანთი კუთვნილი დასაბეგრო ასაკის პირუტყვი გაჰყიდეს ან პირადი საჭიროებისათვის გამოიყენეს, დასაბეგრ შემოსავალში შეიტანება თახ. ხა შემოსავლიანობის დაწესებული ნორმების ოდენობით.

მუხლი 18. პირუტყვი, რომელიც ერთპიროვნულ გლეხურ მეურნეობის მიერ შეძენილია გადამხდელთა სიებში შედგენის შემდეგ მიმდინარე წლის 1 აგვისტომდე, დამატებით აღირიცხება მეურნეობაში, და სათანადოდ დიდდება სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის თავდაპირველად გამოანგარიშებული თანხა.

მუხლი 19. ერთპიროვნულ გლეხურ მეურნეობაზე სასოფლო-სამეურნეო გადასახადი გამოიანგარიშება განაკვეთების შემდეგი ცხრილის მიხედვით:

მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავლის ოდენობა.	მეურნეობისათვის შეწერილი გადასახადის ოდენობა.
1.000 მანეთამდე	110 მანეთი.
1.000-დან 2.000 მანეთამდე	110 მ.+16 კ. 1.000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
2.000-დან 3.000 მანეთამდე	270 მ.+20 კ. 2.000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
3.000-დან 4.000 მანეთამდე	470 მ.+25 კაპ. 3.000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
4.000-დან 5.000 მანეთამდე	720 მ.+31 კ. 4.000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
5.000-დან 6.000 მანეთამდე	1030 მ.+38 კ. 5.000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.
6.000 მანეთზე მეტი	1.410 მ.+45 კ. 6.000 მანეთის გადაჭარბებით მიღებულ თითო მანეთ შემოსავალზე.

მუხლი 20. ერთპიროვნული გლეხური მეურნეობანი, რომლებიც სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შეტანის პირველი ვადის შემდეგ შევიდნენ კოლმეურნეობებში, კოლმეურნეთა განაკვეთების მიხედვით გადასახადის გადაანგარიშება მხოლოდ იმ ვადებისათვის ხდება, რომლებიც კოლმეურნეობაში შესვლის დროისათვის ჯერ კიდევ არ დამდგარა.

თავი V

სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შეჯანის ვადები

მუხლი 21. სასოფლო-სამეურნეო გადასახადი შეიტანება თანაბარ ნაწილებად სამ ვადაში: 1 ოქტომბრისათვის, 1 ნოემბრისათვის და 1 დეკემბრისათვის.

მოკავშირე რესპუბლიკათა სახკომსაბჭოებს შეუძლიათ მოაახლოონ გადახდის პირველი ვადა არა უმეტეს, ვიდრე ერთი თვით.

თავი VI

შეღავათები სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დარგში

მუხლი 22. კოლმეურნეთა და ერთპიროვნულ მეურნეთა იმ მეურნეობებისათვის, რომელთა შემადგენლობაშიც შედიან ომისა და შრომის 1 და 2 ჯგუფის ინვალიდობის ინვალიდები, გადასაადის თანხა სანახევროდ მცირდება, ხოლო თუ ამ მეურნეობებში შრომისუნარიანი პირნი არ არიან, ეს მეურნეობანი მთლიანად თავისუფლდებიან გადასახადისაგან.

მუხლი 23. გადასახადის გადახდისაგან თავისუფლდებიან მოხუცებულობის გამო (მამაკაცები 60 წლისა და მეტი ასაკის, ქალები 55 წლისა და მეტი ასაკის) შრომისუნარმოკლებულ კოლმეურნეთა და ერთპიროვნულ მეურნეთა მეურნეობანი, რომელთაც არა ჰყავთ ოჯახის ისეთი შრომისუნარიანი წევრები, რომლებიც პირადი შრომით იღებენ მონაწილეობას მეურნეობაში.

მუხლი 24. გადასახადისაგან თავისუფლდებიან იმ კოლმეურნეთა და ერთპიროვნულ მეურნეთა მეურნეობანი, რომელთა შვილი ან თვით ოჯახის მეთაური მუშურ-გლეხური წითელი არმიის, სამხედრო-საზღვაო ფლოტის ან საზღვრისპირა და შინადაცვის ჯარის ნამდვილ სამხედრო სამსახურში იმყოფება, თუ ოჯახში არ დარჩენილან შრომისუნარიანი სხვა წევრები, გარდა სამხედრო მოსამსახურის ცოლისა, რომელსაც ჰყავს შვილები 8 წლის ასაკამდე.

მუხლი 25. კოლმეურნეთა მეურნეობანი და ერთპიროვნული მეურნეობანი, რომელთა შემადგენლობაში ოჯახის ერთი შრომისუნარიანი წევრი და ორი და მეტი ბავშვია, ან ოჯახის ორი შრომისუნარიანი წევრი და სამი ან მეტი ბავშვია 12 წლის ასაკამდე, გადასახადის უმცირდებათ გამოანგარიშებული თანხის 15 პროცენტის რაოდენობით.

მუხლი 26. სტიქიური უბედურებისაგან დაზარალებულ მეურნეობებს მიეცემა ნაწილობრივ ან სრულიად რაოდენობის მიხედვით მთლიანად ან ნაწილობრივ ანთავისუფლებენ გადასახადისაგან მოკავშირე რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოები.

მუხლი 27. სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით არ იბეგრებიან მასწავლებლები, აგრონომები, ზოოტექნიკოსები, მიწათმომყვანები, სამედიცინო და ვეტერინარი ექიმები და ფერშლები, ბებია-ქალები, მეურნეობის ტექნიკოსები, მტს-ების, მანქანატრაქტორთა სახელოსნოებისა და საბჭოთა მეურნეობების ინჟინრები, უფროსი მექანიკოსები და დირექტორები, აგრეთვე რაიონული ხელმძღვანელი მუშაკები არაუმეტეს 30 კაცისა რაიონზე, იმ სიების მიხედვით, რომლებსაც დაწესებენ რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოები.

თავი VII

გადასახადის გადამხდელთა პასუხისმგებლობა

მუხლი 33. შემოსავლის წყაროების დამალვისათვის გადასახადის გადამხდელნი სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიიცემიან.

მუხლი 34. დაწესებულ ვადებში გადასახადის გადაუხდელობის შემთხვევებში მონარჩენთა მიმართ მიღებული იქნება სასჯელის ზომები:

ა) გადასახდელის შეტანის ვადის გადაცილებისათვის გადაჰხდებათ საურავი 0,2 პროცენტის ოდენობით თვითეული გადაცილებული დღე-ღამისათვის;

ბ) გადასახადის შეტანის ვადის გავლისას მონარჩენთა ქონება აღიწერება და საქმე გადასახადის გადაუხდელობის შესახებ გადაეცემა სახალხო სასამართლოს, რომლის გადაწყვეტილებითაც არგადამხდელს ხარჯების დასაფარავად სჭირო რაოდენობით ჩამოერთმევა ქონება.

გ) თუ გადასახადის გადაუხდელობის შემთხვევა არაერთგზისია, მონარჩენები მიიცემიან სისხლის სამართლის პასუხისგებაში.

მუხლი 35. განცხადებისა და საჩივრის შეტანა გადასაადის გადახდევინებას არ აჩერებს.

იმ შემთხვევაში, როდესაც გადაწყვეტილება გადამხდელის სასარგებლოდ არის გამოტანილი, არასწორად გადახდევინებული თანხა და ჩამორთმეული ქონება ანაზღაურებულ უნდა იქნას 10 დღის განმავლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ ქონების დაბრუნება, მისი გაყიდვის გამო, შეუძლებელია, ანაზღაურებულ უნდა იქნას მისი ღირებულება რეალიზაციით ფაქტიურად მიღებული თანხის ოდენობით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
მ. კალინინი

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ა. გორკინი

მოსკოვი, კრემლი
1939 წლის 1 სექტემბერი.

ᲛᲐᲠᲗᲚᲛᲐᲓᲘᲓᲔᲑᲔᲚᲘ ᲡᲐᲛᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲔᲠ ᲓᲐᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲑᲣᲚᲘ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲣᲠᲘ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲛᲔᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲣᲠᲘ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲐᲠᲛᲘᲐ ᲓᲐᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲑᲣᲚᲘ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲣᲠᲘ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲐᲠᲛᲘᲐ

ᲛᲔᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲣᲠᲘ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲐᲠᲛᲘᲐ

ᲓᲐᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲑᲣᲚᲘ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲣᲠᲘ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲐᲠᲛᲘᲐ

**ᲛᲔᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝ